

This programme is funded
by the European Union

PERCEPTIMET MBI DHUNËN KUNDËR GRAVE DHE VAJZAVE

Një përmbledhje krahasuese
(Vlerësimi fillestar dhe afat mesëm)

Shënim

Ky dokument i referohet të dhënave të mbledhura nga Observatori për të Drejtat e Fëmijëve dhe të Rinjve (Observatori), bazuar në metodologjinë dhe instrumentet rajonale të siguruara nga programi rajonal i UN Women.

Mbledhja e të dhënave dhe publikimi i këtij dokumenti është bërë në kuadër të programit “Zbatojmë Normat, Ndryshojmë Mendësitë”, i realizuar në partneritet me UN Women në Shqipëri gjatë periudhës 2018-2019.

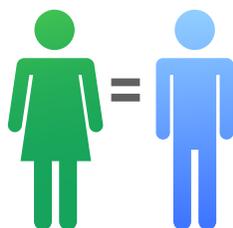
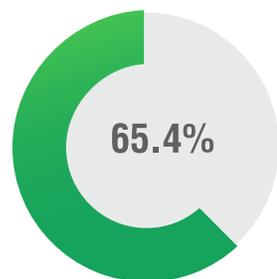
Përmbajtja e këtij publikimi është përgjegjësia e Observatorit dhe nuk reflekton domosdoshmërisht pikëpamjet e UN Women.

Nëntor 2019

Njohja e Ligjit/ Informacion rreth Ligjit/ Familjariteti me Ligjin

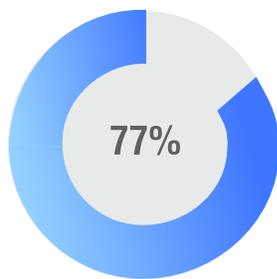
- Niveli i ndërgjegjësimit për ekzistencën e ligjit mbi barazinë gjinore është **rritur me 17.7%** (gjatë fazës së Vlerësimit Fillestar ishte 65.4%);
- Niveli i ndërgjegjësimit për ekzistencën e ligjit mbi dhunën kundër grave dhe dhunën në familje është rritur me **5.8%** (gjatë fazës së Vlerësimit Fillestar ishte 78.4%).

VLERËSIM FILLESTAR

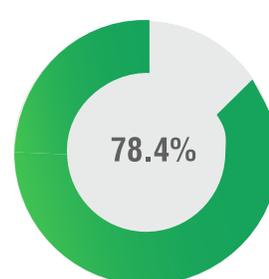
barazi gjinore

VLERËSIM AFAT-MESËM

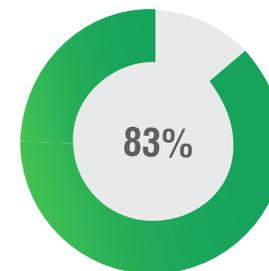
% e ndërgjegjësimit për ekzistencën e një ligji mbi barazinë gjinore

VLERËSIM FILLESTAR

dhunë familjare

VLERËSIM AFAT-MESËM

% e ndërgjegjësimit për ekzistencën e një ligji mbi dhunën në familje

Më shumë se 35% e të anketuarve nuk ishin të ndërgjegjshëm se dhuna jo-fizike dhe dhuna e formave të tjera ishin të dënueshme me ligj.

- **Martesa e detyruar, aborti i detyruar dhe dhuna ekonomike** konsiderohen në nivel të ulët si forma dhune të ndëshkueshme nga ligji (*niveli i ndërgjegjësimit të individëve që këto janë forma dhune të ndëshkueshme me ligj është 58-61%*).
- Për **format e tjera të dhunës** dhe ndëshkueshmërinë e tyre me ligj, niveli i ndërgjegjësimit ishte më i lartë gjatë fazës së Vlerësimit Afatmesëm (*niveli është 65-89%*).

MARTESE E DETYRUAR

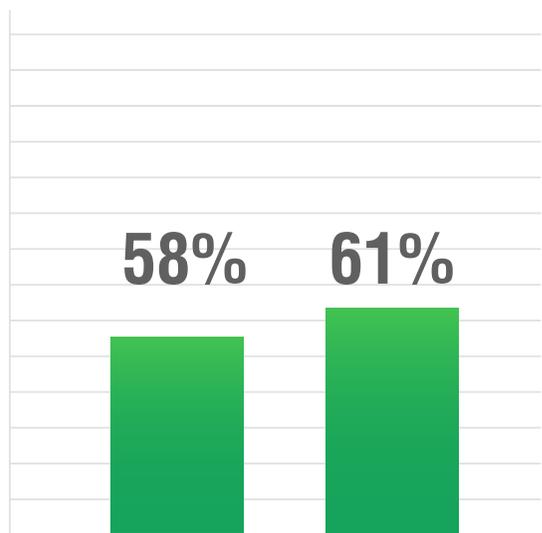
ABORT I DETYRUAR

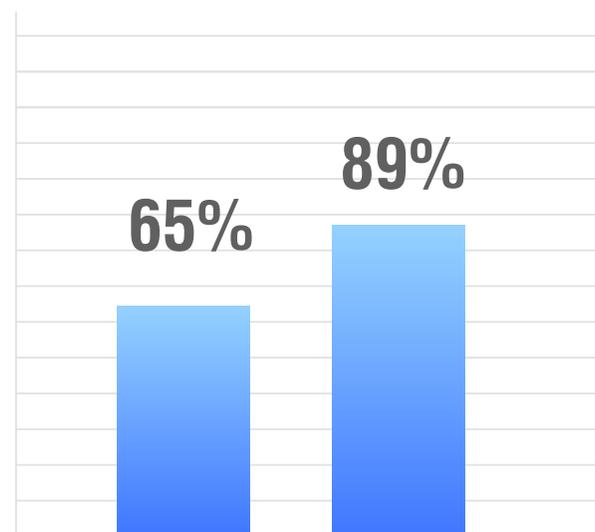
DHUNA EKONOMIKE

MARTESE E DETYRUAR/ ABORT I DETYRUAR/ DHUNA EKONOMIKE

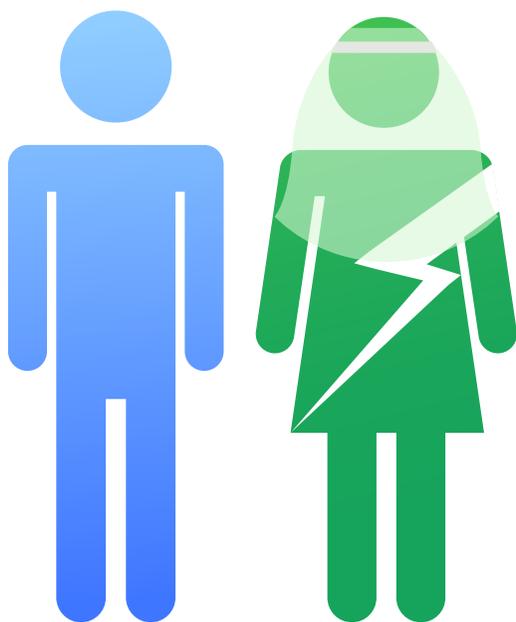
FORMAT E TJERA TE DHUNËS

Niveli i ndërgjegjësimit të individëve që këto janë forma dhune të ndëshkueshme me ligj gjatë Vlerësimit Afatmesëm

Përdhunimi martesor percetohet ndryshe nga krimet e tjera.

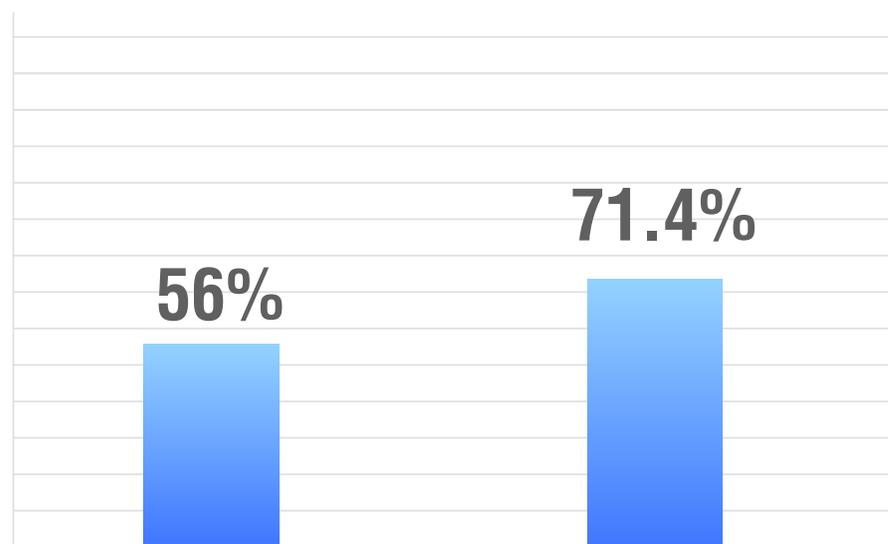
- Krahasuar me gjetjet e sondazhit të kryer gjatë fazës së Vlerësimit Fillestar (2018), u evidentua që përqindja e të anketuarve që beson se një person duhet të ndëshkohet për kryerjen e marrëdhënieve seksuale me forcë me bashkëshortin/ partnerin është **rritur me 27.5%** (ishte 56% më parë).

71.4 % e të anketuarve besojnë se

një person do të ndëshkohet nëse e detyron bashkëshorten/partneren të kryejë marrëdhënie seksuale me forcë

- % e të anketuarve që besojnë se dikush duhet të ndëshkohet nëse detyron bashkëshorten/partneren të kryejë marrëdhënie seksuale me forcë

VLERËSIM FILLESTAR

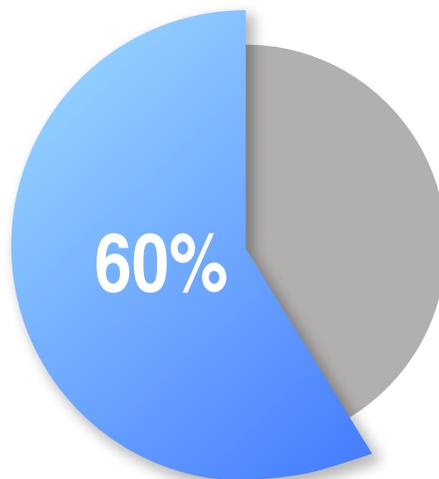
VLERËSIM AFAT-MESËM

Perceptimet e roleve gjinore

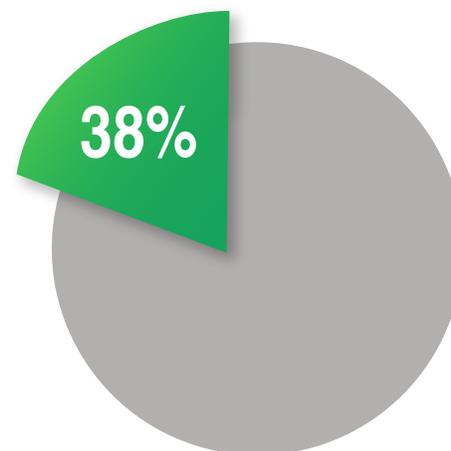
- Një numër i konsiderueshëm i të anketuarve besojnë se gratë pritet të veprojnë brenda roleve tradicionale gjinore dhe të jenë të nënshtruara.
34.7% e të anketuarve besojnë se vajzat i përkasin sferës shtëpiake, ndërsa djemtë duhet të ndjekin mundësitë e karrierës. Të dhënat tregojnë që:
- 60% e të anketuarve nga komunitetit Rom/Egjiptian besojnë se vajzat i përkasin sferës shtëpiake
- 38% e individëve me aftësi të kufizuara besojnë se vajzat i përkasin sferës shtëpiake

34.7%

E TË ANKETUARVE BESOJNË
SE VAJZAT I PËRKASIN SFERËS
SHTËPIAKE

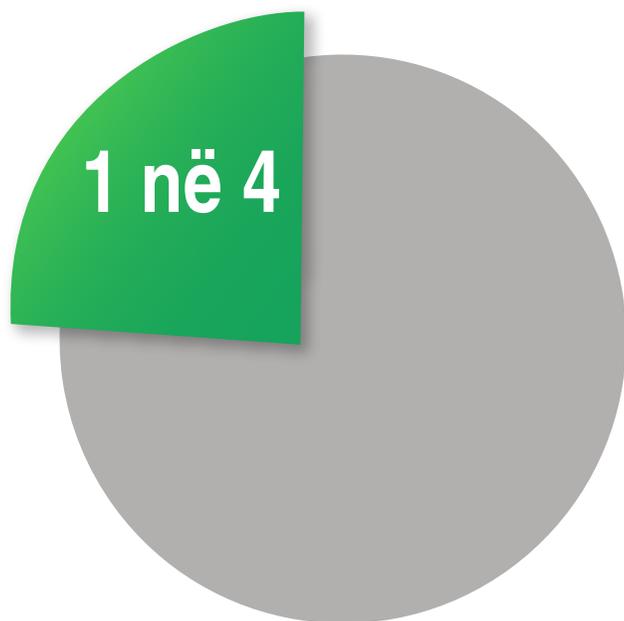
Romë/ Egjiptian

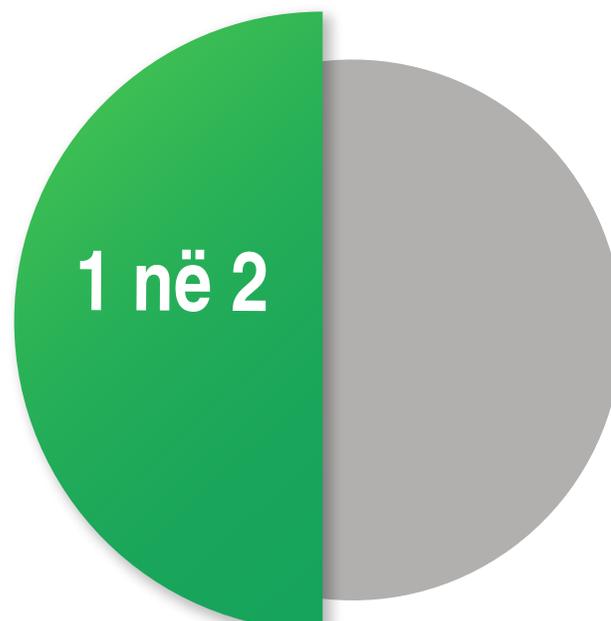
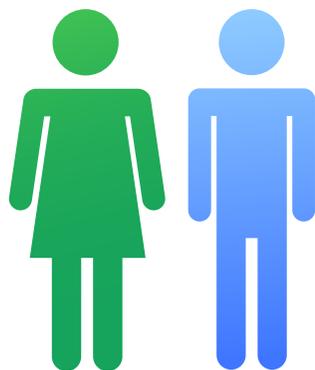
Personat me aftësi të kufizuara

Kontroll mbi trupin e grave

- Më shumë se 1 në 4 gra të anketuara bien dakord që gratë duhet të kryejnë marrëdhënie seksuale me bashkëshortët e tyre pavarësisht nga dëshira e tyre. ***Në mes të anketuarave Rome/ Egjiptiane ky besim është më i lartë***, pasi pothuajse 1 pasi pothuajse 1 në 2 të anketuara Rome/ Egjiptiane bie dakord që gratë duhet të kryejnë marrëdhënie seksuale me bashkëshortët e tyre pavarësisht nga dëshira e tyre.

Të anketuarit pajtohen që gratë duhet bëjnë seks me burrat e tyre pavarësisht sipas dëshirës së tyre

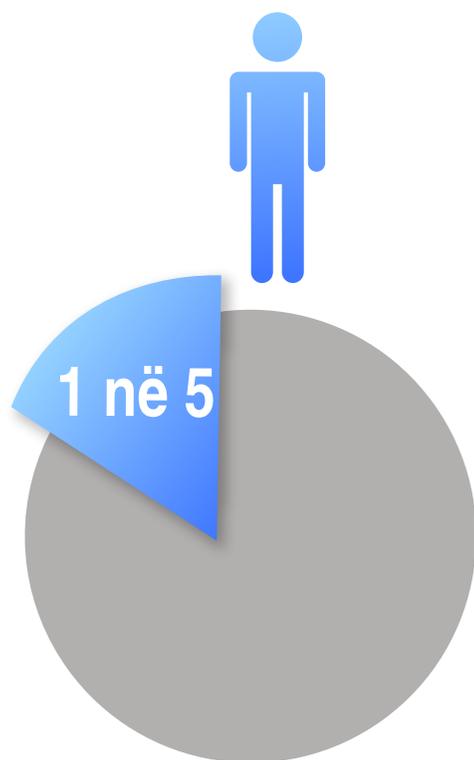

Romët / Egjiptianët pajtohen që gratë duhet bëjnë seks me burrat e tyre pavarësisht sipas dëshirës së tyre

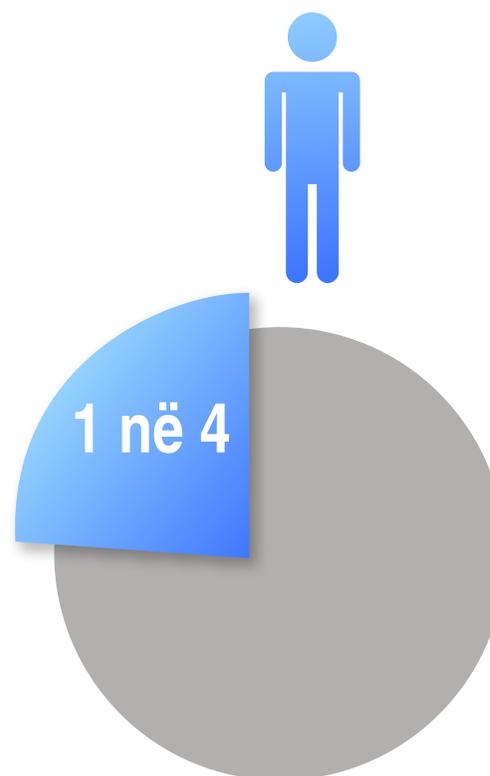
Kontroll mbi financat e grave

- Perceptimi që gratë i përkasin burrit dhe familjes së tij është përkeqësuar, sikurse tregon sondazhi i **Vlerësimit Afatmesëm**:

- **1 në 4** burra të anketuar në vitin **2019** krahasur me **1 në 5** burra të anketuar në vitin **2018**.

VLERËSIM FILLESTAR

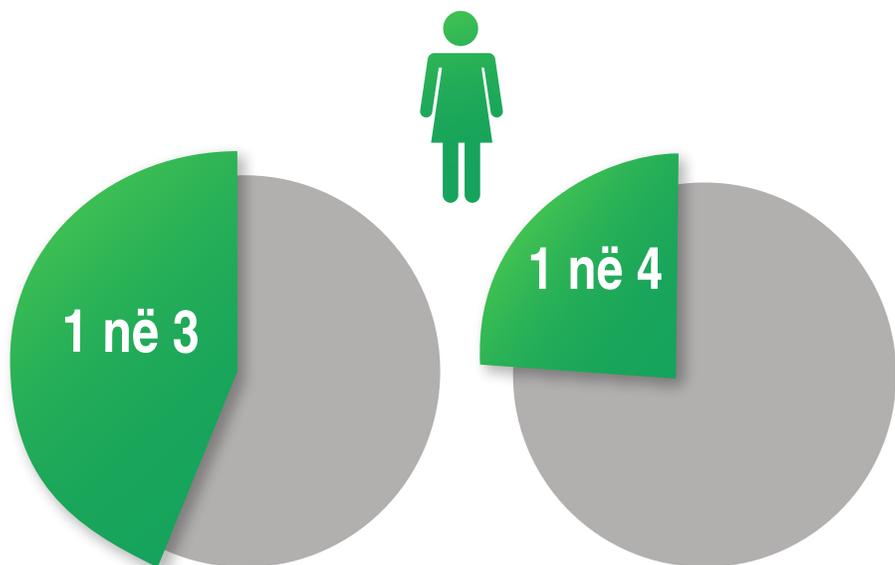

VLERËSIM AFAT-MESËM

Kontroll mbi vendimarrjen bazike dhe autonominë

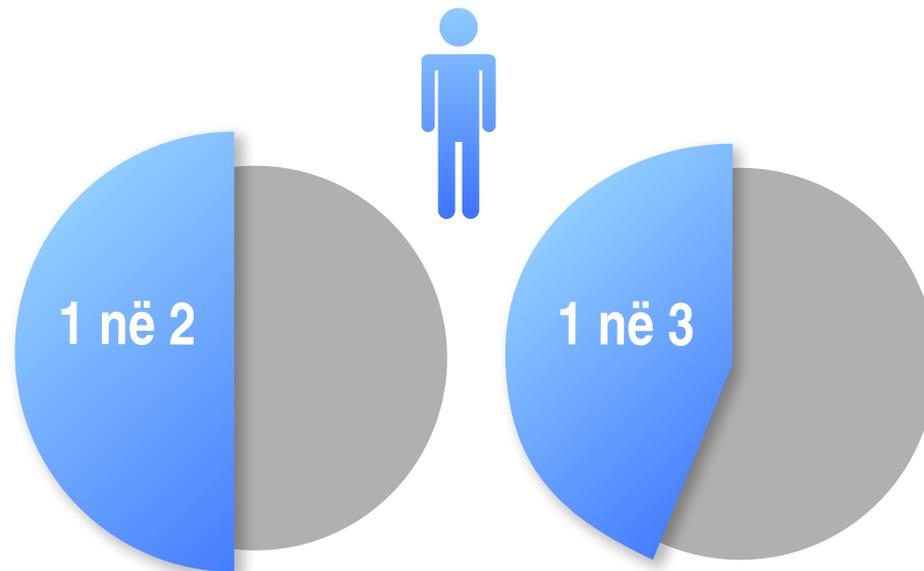
- Në 2019, 1 në 4 gra të anketuara beson që gratë duhet t'ju binden burrave të tyre krahasuar me 1 në 3 gra të anketuara gjatë Vlerësimit fillestar.

- Në 2019, 1 në 3 burra të anketuar beson që gratë duhet t'ju binden burrave të tyre krahasuar me 1 në 2 burra të anketuar gjatë Vlerësimit Fillestar.

VLERËSIM FILLESTAR

VLERËSIM AFAT-MESËM

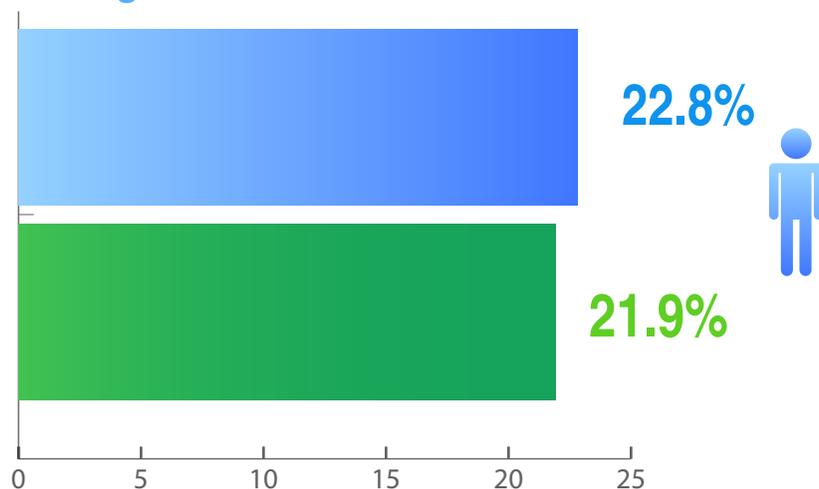
VLERËSIM FILLESTAR

VLERËSIM AFAT-MESËM

Qëndrimet ndaj dhunës kundër grave

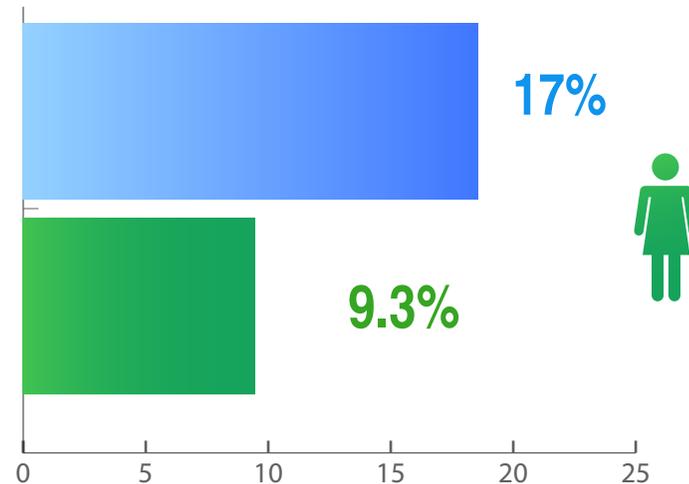
- Përqindja e burrave të anketuar të cilët besojnë se dyshimi për tradhëti bashkëshortore është një “arsye e mirë” për të goditur partneren është **ulur me 3.9%** (kjo shifër ishte 22.8% në Vlerësimin Fillestar).
- Përqindja e grave të anketuara të cilat besojnë se dyshimi për tradhëti bashkëshortore është një “arsye e mirë” për të goditur partneren është **ulur me 45.3%** (kjo shifër ishte 17% në Vlerësimin Fillestar).

% e burrave të anketuar që besojnë se dyshimi për tradhëti përbën një “arsye të mirë” që një burrë të godasë partneren e vet grua

VLERËSIM FILLESTAR
VLERËSIM AFAT-MESËM

% e grave të anketuara që besojnë se dyshimi për tradhëti përbën një “arsye të mirë” që një burrë të godasë partneren e vet grua

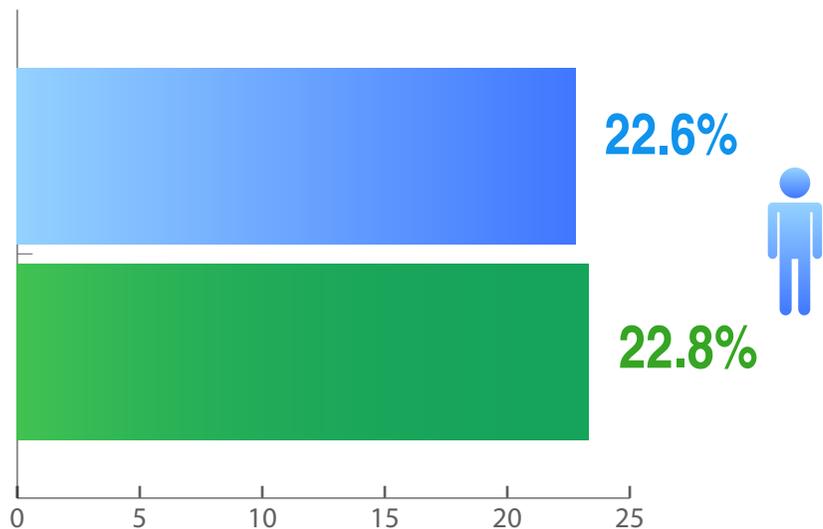

VLERËSIM FILLESTAR
VLERËSIM AFAT-MESËM

Dhuna në familje perceptohet si një çështje private që duhet të adresohet brenda familjes.

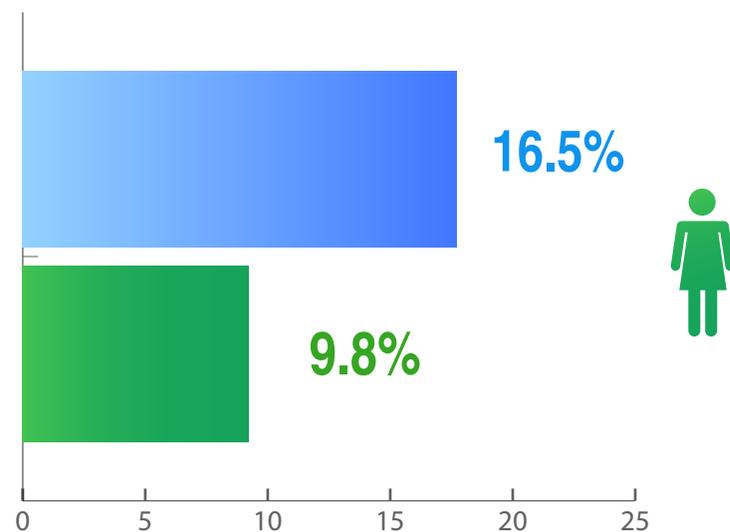
- Përqindja e burrave të anketuar të cilët besojnë se personat jashtë familjes nuk duhet të ndërhyjnë në situatat e abuzimit familjar mbetet në të njëjtat nivele si gjatë Vlerësimit Fillestar.
- Përqindja e grave të anketuara të cilat besojnë se personat jashtë familjes nuk duhet të ndërhyjnë në situatat e abuzimit familjar është **ulur me 40%** (kjo shifër ishte 16.5% në Vlerësimin Fillestar).

% e burrave të anketuar që besojnë se personat jashtë familjes nuk duhet të ndërhyjnë në situata të abuzimit familjar

■ VLERËSIM FILLESTAR
■ VLERËSIM AFAT-MESËM

% e grave të anketuara që besojnë se personat jashtë familjes nuk duhet të ndërhyjnë në situata të abuzimit familjar

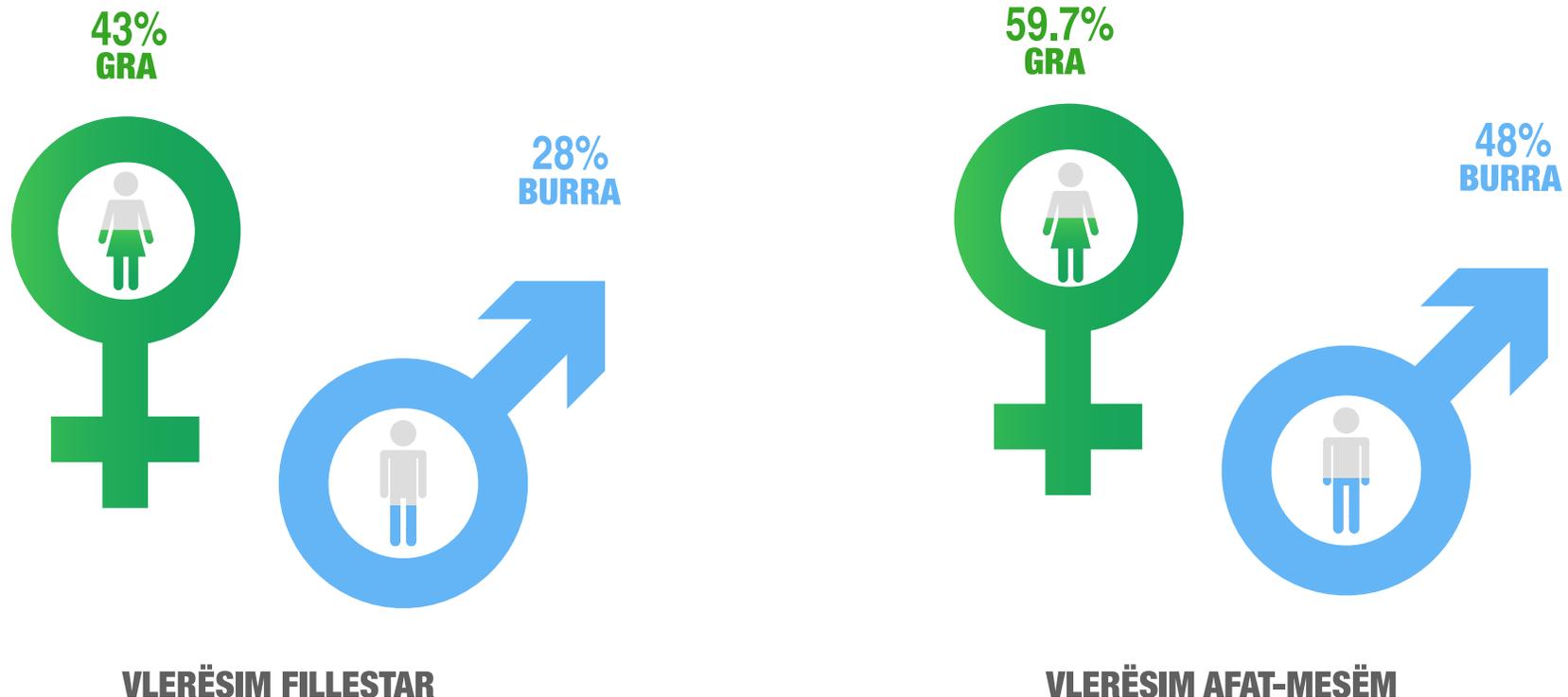

■ VLERËSIM FILLESTAR
■ VLERËSIM AFAT-MESËM

Gatishmëria për të parandaluar ose raportuar dhunën

- Përqindja e burrave të anketuar të gatshëm për të ndërmarrë veprime për të parandaluar dhunën kundër personave LGBTI është rritur me **71.4%** (ishte 28% në Vlerësimin Fillestar).
- Përqindja e grave të anketuara të gatshme për të ndërmarrë veprime për të parandaluar dhunën kundër personave LGBTI është rritur me **38.8%** (ishte 43% në Vlerësimin Fillestar).

%e burrave dhe grave të anketuar të gatshëm të ndërmarrin veprime për të parandaluar dhunën kundër personave LGBTI

E përbashkëta e diskutimeve mbi DHNGV dhe barazinë gjinore

- Përqindja e të anketuarve që pranojnë të diskutojnë çështje që lidhen me dhunën kundër grave dhe vajzave me prindërit e tyre **është 32%** (ishte 10% në Vlerësimin Fillestar).
- Përqindja e të anketuarve që pranojnë të diskutojnë çështje që lidhen me dhunën kundër grave dhe vajzave me fëmijët e tyre biologjikë meshkuj **është 19%** (ishte 8% në Vlerësimin Fillestar).
- Përqindja e të anketuarve që pranojnë të diskutojnë çështje që lidhen me dhunën kundër grave dhe vajzave me fëmijët e tyre biologjikë vajza **është 21%** (ishte 10% në Vlerësimin Fillestar).

